

Nader onderzoek vleermuizen,  
gierzwaluwen en huismussen  
ter plaatse van:

verschillende adressen  
te Assen

projectnummer

**172058**



## VERANTWOORDING

### RAPPORT

Type onderzoek	:	<b>Nader onderzoek</b>
Locatie onderzoek	:	<b>Verschillende adressen te Assen</b>
Projectnummer	:	<b>172058</b>
Versie rapportage	:	<b>1</b>
Auteur	:	<b>S. Nap BSc.</b>
Controle en vrijgave	:	<b>Ing. J. Kamps MSc</b>
Paraaf vrijgave	:	
Datum	:	<b>24 oktober 2018</b>

### OPDRACHTGEVER

Naam	:	<b>Gemeente Assen</b> <b>Postbus 30018</b> <b>9400 RA Assen</b>
Contactpersoon	:	<b>mevr. L. van den Berg</b>

### UITGEVOERD DOOR

MILIEU ADVIESBUREAU



#### KANTOOR ZUIDWOLDE

Industrieweg 20  
7921 JP Zuidwolde  
Tel.: 0528-373982  
Fax.: 0528-373907  
[info@ecoreest.nl](mailto:info@ecoreest.nl)  
[www.ecoreest.nl](http://www.ecoreest.nl)

#### KANTOOR APPINGEDAM

Opwierderweg 160  
9902 RH Appingedam  
Tel.: 0596 633355  
Fax.: 0528-373907

#### KANTOOR ALMERE

Transistorstraat 91-34  
1322 CL Almere  
Tel.: 036 8200376  
Fax.: 0528-373907

#### DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een nader vleermuis, huismus en gierzwaluwonderzoek, verricht ter plaatse van **verschillende adressen te Assen**, in opdracht van **gemeente Assen**.

Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien:

- de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is
- de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken
- het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

# INHOUDSOPGAVE

<b>1</b>	<b>INLEIDING</b>	<b>5</b>
1.1	AANLEIDING EN DOELSTELLING .....	5
1.2	KWALITEITSBORGING.....	5
1.3	LEESWIJZER .....	6
<b>2</b>	<b>ONDERZOEKSLOCATIE</b>	<b>7</b>
2.1	BESCHRIJVING ONDERZOEKSLOCATIE .....	7
2.2	WERKZAAMHEDEN .....	14
<b>3</b>	<b>ONDERZOEKSOPZET</b>	<b>15</b>
3.1	VLEERMUIZEN .....	15
3.2	HUISMUSSEN .....	16
3.3	GIERZWALUW .....	17
<b>4</b>	<b>RESULTATEN</b>	<b>18</b>
4.1	VLEERMUIZEN .....	18
4.2	HUISMUS.....	19
4.3	GIERZWALUW .....	19
4.4	OVERIGE WAARNEMINGEN .....	19
<b>5</b>	<b>CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN</b>	<b>20</b>
5.1	CONCUSIES PER SOORTGROEP .....	20
5.1.1	Functie van het plangebied voor vleermuizen.....	20
5.1.2	Functie van plangebied voor huismussen.....	20
5.1.3	Functie van het plangebied voor gierzwaluwen .....	20
5.1.4	Overige waarnemingen .....	20
5.2	VERVOLG .....	20
5.2.1	Ontheffing .....	20
5.2.2	Zorgplicht .....	20
5.3	VERANTWOORDING.....	21
	<b>LITERATUUR</b>	<b>22</b>
<b>Bijlage 1</b>	<b>Nadere informatie wetgeving</b>	



Onze rapportage is opgezet in kleur, om het u bij het lezen van het digitale document visueel aantrekkelijk te maken. Uiteraard kan het document ook op papier worden afgedrukt, waarbij we willen wijzen op de mogelijkheid om het document in zwart-wit af te drukken om kosten en toner te besparen.

# 1 INLEIDING

In opdracht van de gemeente Assen is door Eco Reest BV een nader onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen ter plaatse van vijf verschillende adressen, namelijk:

- Lottingstraat 17
- Mr. Groen van Prinstererlaan 27
- Vredeveldseweg 74
- Pelikaanstraat 54
- Zevensterstraat 19.

Aan de Vredeveldseweg 74 is daarnaast tevens onderzoek uitgevoerd naar huismussen en gierzwaluwen.

## 1.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

Vanwege het beoogde project is een quickscan uitgevoerd door Eco Reest ter plaatse van het terrein (rapportnummer 171826, datum 5 november 2017). Hieruit is naar voren gekomen dat de locaties Lottingstraat 17, Mr. Groen van Prinstererlaan 27, Vredeveldseweg 74, Pelikaanstraat 54 en Zevensterstraat 19 geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. De locatie Vredeveldseweg 74 is daarnaast ook geschikt voor jaarrond beschermde nestplaatsen van huismussen en gierzwaluwen. Om vast te stellen of uit te sluiten dat zich verblijfplaatsen of jaarrond beschermde nesten van één of meerdere soorten op de locaties bevinden is nader onderzoek uitgevoerd. Tevens is bepaald of de locaties leefgebied vormen voor een van de genoemde soorten.

Doel van het nader onderzoek is tweeledig:

- Er wordt vastgesteld of en hoe panden binnen het onderzoeksgebied worden gebruikt door vleermuizen, huismussen en / of gierzwaluwen. Bij aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen wordt tevens de functie (kraam- zomer- of paarverblijfplaats) van de verblijfplaatsen bepaald. Daarnaast wordt vastgesteld of er essentiële vliegroutes of foerageergebieden aanwezig zijn.
- Er wordt bepaald of er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

## 1.2 KWALITEITSBORGING

Eco Reest streeft naar een zo hoog mogelijk kwaliteit van onderzoek te leveren.



Eco Reest Holding is gecertificeerd volgens "NEN-EN-ISO 9001:2008", voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen, gebouwen en managementondersteuning, met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten.



Eco Reest is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Naast kwaliteit is onafhankelijkheid van groot belang om onze opdrachtgever van dienst te zijn met het beste advies voor zijn vraagstuk. Wij merken dan ook op dat er geen functionele relatie bestaat tussen opdrachtgever en Eco Reest BV, hetgeen betekent dat het advies van Eco Reest onafhankelijk is van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en maakt gebruik van een overkoepelende ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vangen, bemachtigen en met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse soorten (ontheffing ff/75a/2014/061, geldig tot 16 maart 2020). Deze ontheffing van de Flora- en faunawet is ook geldig onder de huidige Wet natuurbescherming.

Conform de eisen uit onze ethische code behandelt Eco Reest BV alle gegevens vertrouwelijk, waarvan wij kennisnemen als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden, behoudens in geval van wettelijke verplichtingen.

### **1.3 LEESWIJZER**

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoekslocatie besproken. Hoofdstuk 3 bevat een onderzoeksopzet. Hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten van het uitgevoerde onderzoek. Besloten wordt met hoofdstuk 5, de conclusies en advies voor eventueel benodigde vervolgstappen voor het project.

## 2 ONDERZOEKSLOCATIE

In dit hoofdstuk is de onderzoekslocatie beschreven en weergegeven.

### 2.1 BESCHRIJVING ONDERZOEKSLOCATIE

De onderzoekslocaties bevinden zich aan de volgende adressen te Assen:

- Lottingstraat 17
- Mr. Groen van Prinstererlaan 127
- Vredeveldseweg 74
- Pelikaanstraat 54
- Zevensterstraat 19

#### Lottingstraat 17

De onderzoekslocatie aan de Lottingstraat 17 betreft een jongerenopvang gelegen binnen de bebouwde kom van Assen. Aan de noordwest- en zuidwestzijde is sprake van verharding in de vorm van twee pleinen. Het plein aan de noordwestzijde dient als speelplein voor de buurt terwijl het kleinere plein aan de zuidwestzijde dient als entreeplein voor de jongerenopvang.

Rondom het entreeplein zijn bosschages en struikgewassen aanwezig terwijl de rest van het plangebied wordt afgescheiden met hekwerk. Het overige deel van het plangebied bestaat uit gras met een aantal bomen verspreid over de locatie.

Het pand is gebouwd in 1966 en bestaat uit een parterre met een plat dak. Voornamelijk de zuidwestzijde van het pand vertoont een aantal gaten en spleten die geschikt zijn als potentiële invliegopeningen voor vlemmuizen.

In figuur 2.1 is de locatie op kaart weergegeven. Figuur 2.2 tot en met 2.5 geven de huidige situatie weer.



Figuur 2.1. Ligging jongerenopvang (rood omlijnd) aan de Lottingstraat 17 te Assen.



Figuur 2.2. Entree jongerenopvang (zuidzijde pand) met gedeelte van het entreeplein.



**Figuur 2.3. Oostzijde jongerenopvang.**



**Figuur 2.4. Speelplein met westzijde jongerenopvang.**



**Figuur 2.5. Zuidoostzijde jongerenopvang.**



### Mr. Groen van Prinstererlaan 127

De locatie gelegen aan de Mr. Groen van Prinstererlaan 127 betreft een voormalig kantoorpand. Dit pand wordt momenteel antikraak bewoond en bevindt zich in een woonwijk. Het pand bestaat uit een parterre met een eerste verdieping en is voorzien van een plat dak. Verder is het pand voorzien van stootvoegen, trespa platen en gevelbetimmering.

Rondom het pand is veel groen aanwezig in de vorm van struikgewas, bomen en bosschage. Tegenover het pand (noordkant van Mr. Groen van Prinstererlaan) zijn twee vijvers gelegen.

In figuur 2.6 is de locatie op kaart weergegeven. Figuur 2.7 tot en met 2.9 geven de huidige situatie weer.



Figuur 2.6. Locatie kantoorpand aan de Mr. Groen van Prinstererlaan 127 te Assen.



Figuur 2.7. Voorzijde kantoorpand (zuidzijde).



**Figuur 2.8.** Oostzijde kantoorpand.



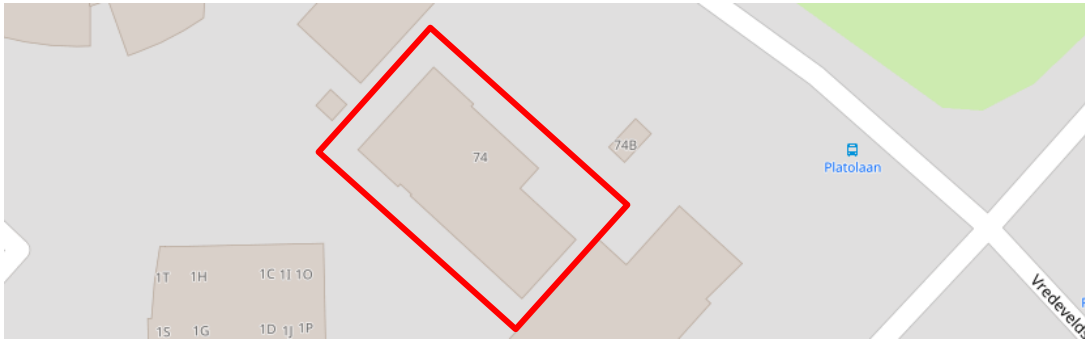
**Figuur 2.9.** Noorzijde kantoorpand (linker gedeelte).

### **Vredeveldseweg 74**

De onderzoekslocatie aan de Vredeveldseweg 74 betreft een voormalige gymzaal (bouwjaar: 1961). Deze is momenteel antikraak verhuurd als opslagruimte aan een drumband.

Het pand is gelegen tussen Vrijeschool de Es en het Gezondheidscentrum Assen-Oost, binnen de bebouwde kom van de wijk Vredeveld in Assen. De ruimte tussen de gebouwen is voorzien van gras. Op circa 85 meter afstand naar het zuiden bevindt zich een klein winkelcentrum. Tegenover de sporthal (noordzijde van de Vredeveldseweg) bevindt zich een park (Valkenstijn).

In figuur 2.10 is de locatie op kaart weergegeven. Figuur 2.11 en 2.12 geven de huidige situatie weer.



**Figuur 2.10.** Locatie sporthal aan de Vredeveldseweg 74 te Assen.



**Figuur 2.11.** Noord- en westzijde sporthal, ingang bevindt zich aan de rechterkant.



**Figuur 2.12.** Zuidzijde sporthal.

### Pelikaanstraat 54

De onderzoekslocatie gelegen aan de Pelikaanstraat 54 betreft een pand (bouwjaar: 1960) gelegen in een woonwijk te Assen, binnen de bebouwde kom. Aan de zuidwestzijde van het pand is een speelweide gelegen met een aantal speeltoestellen. De overige ruimte achter het pand (noordwestzijde) bestaat alleen uit gras.

Het pand is voorzien van drie open stootvoegen en vertoont een aantal gaten en spleten bij de dakrand. Het dak is niet voorzien van dakpannen maar bestaat uit een aan een gesloten dakbedekking.

In figuur 2.13 is de locatie op kaart weergegeven. Figuur 2.14 tot en met 2.16 geven de huidige situatie weer.



Figuur 2.13. Locatie pand gelegen aan de Pelikaanstraat 54 te Assen.



Figuur 2.14. Zuidoostzijde pand.



Figuur 2.15. Zuidwestzijde pand.



Figuur 2.16. Speelweide ten zuidwesten van het pand.

### Zevensterstraat 19

De locatie gelegen aan de Zevensterstraat 19 te Assen betreft een basisschool (Vredeveldschool) gelegen in een woonwijk. Het pand bestaat uit een parterre en is voorzien van een plat dak.

De ruimte rondom de school bestaat voornamelijk uit straatwerk en werd gebruikt als schoolplein. De west- en zuidoostzijde van de onderzoekslocatie worden afgeschermd door middel van struikgewas en een aantal bomen. De noord- en zuidzijde van de locatie worden van de weg en de stoep gescheiden door middel van een lage heg. Verder is er weinig groen aanwezig binnen het plangebied zelf.

In figuur 2.17 is de locatie op kaart weergegeven. Figuur 2.18 tot en met 2.20 geven de huidige situatie weer.



Figuur 2.17. Locatie Vredeveldschool, gelegen aan de Zevensterstraat 19 te Assen.



**Figuur 2.18.** Zuidwestzijde Vredevelschool.



**Figuur 2.19.** Zuidoostzijde Vredevelschool.



**Figuur 2.20.** Noordoostzijde Vredevelschool.

## 2.2 WERKZAAMHEDEN

Alle omschreven panden zullen worden gesloopt.

### 3 ONDERZOEKSOPZET

In dit hoofdstuk zijn de methoden van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

#### 3.1 VLEERMUIZEN

Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen uit de meest recente versie van het Vleermuisprotocol (versie 2017). Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden door middel van vier bezoeken. Hiervan zijn twee ronden uitgevoerd tijdens de kraamtijd van vleermuizen. Daarnaast zijn twee bezoeken uitgevoerd tijdens de paartijd van vleermuizen. Tegelijkertijd met het onderzoek naar verblijfplaatsen zijn ook de functie vliegroute en leefgebied onderzocht.

Met behulp van een batdetector D240x is de aanwezigheid van (kraam-, zomer- of paar-) verblijfplaatsen van vleermuizen in de verschillende panden in beeld gebracht. Gedurende de bezoeken zijn de onderzoekslocaties twee uur lang onderzocht op verblijfplaatsen van vleermuizen. De onderzoeksronden hebben plaatsgevonden in de avonduren, na zonsondergang of in de ochtend, vanaf twee uur voor zonsopkomst. Hierbij zijn geluids- en visuele waarnemingen genoteerd en ultrasone geluiden van vleermuizen opgenomen.

Analyse van opgenomen vleermuisgeluiden heeft, waar nodig, plaatsgevonden met behulp van het programma Wavesurfer of Batsound. Hierbij is met behulp van sonogrammen het in het veld opgenomen geluid op soort gedetermineerd.

Het onderzoek naar vleermuizen heeft op de volgende data plaatsgevonden:

**Tabel 3.1. Uitgevoerde onderzoeksrondes Lottingsstraat 17.**

Bezoek	Datum (2018)	Starttijd	Weersomstandigheden	Aantal Veldwerkers	Typen verblijfplaatsen
1	20 mei	21:20	Onbewolkt, droog, 2 Bft, 20 C°	2	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
2	20 juni	03:00	Onbewolkt, droog, 2 Bft, 16 C°	2	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
3	13 augustus	22:00	Bewolkt, lichte neerslag, 2 Bft, 17 C°	1	Paar- en zomerverblijfplaatsen
4	26 september	20:20	Licht bewolkt, droog, 3 Bft, 17 C°	1	Paar- en zomerverblijfplaatsen

**Tabel 3.2. Uitgevoerde onderzoeksrondes Mr. Groen van Prinstererlaan 127.**

Bezoek	Datum (2018)	Starttijd	Weersomstandigheden	Aantal Veldwerkers	Typen verblijfplaatsen
1	15 mei	21:15	Bewolkt, droog, 1 Bft, 17 C°	3	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
2	18 juni	03:00	Onbewolkt, droog, 2 Bft, 14 C°	2	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
3	15 augustus	23:57	Onbewolkt, droog, 2 Bft, 17 C°	1	Paar- en zomerverblijfplaatsen
4	5 september	00:00	Onbewolkt, droog, 1 Bft, 17 C°	1	Paar- en zomerverblijfplaatsen

**Tabel 3.3. Uitgevoerde onderzoeksrondes Pelikaanstraat 54.**

Bezoek	Datum (2018)	Starttijd	Weersomstandigheden	Aantal Veldwerkers	Typen verblijfplaatsen
1	19 mei	21:30	Onbewolkt, droog, 1 Bft, 13 C°	2	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
2	19 juni	03:00	Onbewolkt, droog, 3 Bft, 16 C°	2	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
3	21 augustus	23:50	Licht bewolkt, droog, 1 Bft, 16 C°	1	Paar- en zomerverblijfplaatsen
4	18 september	20:50	Onbewolkt, droog, 1 Bft, 14 C°	1	Paar- en zomerverblijfplaatsen

**Tabel 3.4. Uitgevoerde onderzoeksrondes Vredeveldseweg 74.**

Bezoek	Datum (2018)	Starttijd	Weersomstandigheden	Aantal Veldwerkers	Typen verblijfplaatsen
1	4 juni	20:45	Onbewolkt, droog, 1 Bft, 17 C°	2	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
2	5 juli	03:15	Onbewolkt, droog, 1 Bft, 11 C°	2	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
3	15 augustus	22:00	Onbewolkt, droog, 1 Bft, 19 C°	1	Paar- en zomerverblijfplaatsen
4	6 september	04:50	Bewolkt, droog, 1 Bft, 14 C°	1	Paar- en zomerverblijfplaatsen

**Tabel 3.5. Uitgevoerde onderzoeksrondes Zevensterstraat 19.**

Bezoek	Datum (2018)	Starttijd	Weersomstandigheden	Aantal Veldwerkers	Typen verblijfplaatsen
1	22 mei	21:30	Onbewolkt, droog, 2 Bft, 20 C°	2	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
2	28 juni	03:10	Onbewolkt, droog, 1 Bft, 14 C°	2	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
3	28 augustus	21:30	Licht bewolkt, droog, 1 Bft, 17 C°	1	Paar- en zomerverblijfplaatsen
4	18 september	05:10	Onbewolkt, droog, 1 Bft, 11 C°	1	Paar- en zomerverblijfplaatsen

## 3.2 HUISMUSSEN

Het onderzoek naar huismussen is uitgevoerd overeenkomstig de eisen uit de Soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus (versie 2017). Deze schrijft voor dat er twee veldbezoeken moeten plaatsvinden in de periode van 1 april tot 20 juni. Deze veldbezoeken moeten tussen 1 à 2 uur na zonsopkomst en 1 à 2 uur voor zonsondergang worden uitgevoerd bij droog weer.

Het doel van het nader onderzoek naar huismussen is het vaststellen of uitsluiten van jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soort binnen het onderzoeksgebied. In geval er sprake is van nestelende huismussen in het onderzoeksgebied, is tevens vastgesteld om hoeveel nestplaatsen het gaat.



Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van een verrekijker om het exacte gedrag en de nestlocaties in detail te kunnen bepalen. Nestlocaties zijn vastgesteld op basis van nestindicerende waarnemingen, zoals zingende mannetjes, bezoeken aan potentiële nestplaatsen, transport van nestmateriaal en transport van voedsel voor de jongen.

**Tabel 3.6. Uitgevoerde onderzoeksrondes huismus Vredeveldseweg 74.**

Bezoek	Datum (2018)	Starttijd	Weersomstandigheden	Aantal veldmedewerkers
<b>1</b>	10 april	08:25	Bewolkt, droog, 1 Bft, 12 C°	1
<b>2</b>	10 mei	15:45	Bewolkt, droog, 1 Bft, 14 C°	1

### 3.3 GIERZWALUW

Het doel van het nader onderzoek naar gierzwaluwen is het vaststellen of en hoe het onderzoeksgebied gebruikt wordt door gierzwaluwen. In geval er sprake is van nestelende gierzwaluwen in het onderzoeksgebied, is tevens vastgesteld om hoeveel nestplaatsen het gaat.

Het onderzoek naar gierzwaluwen is uitgevoerd middels drie veldbezoeken in de avond (zie tabel 3.3) in de periode 1 juni – 15 juli, conform de Soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus (versie 2017). Hierbij is het onderzoek gestart één uur voor zonsondergang.

Tijdens het onderzoek is ernaar gestreefd alle nestplaatsen exact vast te stellen door het noteren van in- of uitvliegende of roepende gierzwaluwen. Om het aantal nestplaatsen op voldoende betrouwbare wijze vast te stellen is de capaciteit aan onderzoekers aangepast aan de onderzoekslocatie. Hiermee wordt ervoor zorggedragen dat gedurende het onderzoek het gehele onderzoeksgebied steeds kon worden overzien.

**Tabel 3.7. Uitgevoerde onderzoeksrondes gierzwaluw Vredeveldseweg 74.**

Bezoek	Datum (2018)	Starttijd	Weersomstandigheden	Aantal veldmedewerkers
<b>1</b>	4 juni	20:45	Onbewolkt, droog, 1 Bft, 17 C°	2
<b>2</b>	18 juni	20:57	Onbewolkt, droog, 2 Bft, 18 C°	2
<b>3</b>	18 juli	21:08	Onbewolkt, droog, 2 Bft, 18 C°	1

## 4 RESULTATEN

---

### 4.1 VLEERMUIZEN

#### Verblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

Tijdens het onderzoek zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen binnen de onderzoekslocatie. Bovendien is binnen de onderzoekslocatie geen (zwerm)gedrag waargenomen dat wijst op een verblijfplaats van vleermuizen. Hieruit wordt geconcludeerd dat er geen verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen de onderzoekslocatie.

#### Foerageergebied

Lottingstraat 17: Het schoolplein en het grasveld aan de zijkant van het schoolgebouw worden gebruikt om te foerageren door met name gewone dwergvleermuizen. Het gaat hier om lage aantallen. In de directe omgeving is voldoende soortgelijk habitat aanwezig in de vorm van tuinen en grasvelden. Het gaat daarom niet om essentieel foerageergebied.

Mr. Groen van Prinstererlaan 127: De bosschages, het parkeerterrein, de vijver aan de Mr. Groen van Prinstererlaan en het terrein rondom het gebouw worden gebruikt om te foerageren. Er zijn verschillende soorten vleermuizen waargenomen waaronder: gewone dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis. De laatstgenoemde is met name boven de vijver waargenomen. De vijver wordt niet aangetast bij de werkzaamheden. De bomen langs de Mr. Groen van Prinstererlaan of aan de achterzijde van het onderzoeksterrein worden niet gekapt. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt geen essentieel foerageergebied aangetast.

Pelikaanstraat 54: Het open terrein aan de westzijde van het gebouw en de rondom de bomen aan de zuidzijde van het gebouw worden gebruikt om te foerageren. Het gaat hier om lage aantallen verschillende soorten waaronder: gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. In de directe omgeving is voldoende soortgelijk habitat aanwezig in de vorm van tuinen, grasvelden en openbaar groen. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt geen essentieel foerageergebied aangetast.

Vredeveldseweg 74: Het terrein rondom het gebouw wordt gebruikt om te foerageren. Het gaat hier om verschillende soorten vleermuizen waaronder: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Tevens is hier kort een watervleermuis waargenomen. In de directe omgeving is voldoende soortgelijk habitat aanwezig, onder andere in het tegenover liggende park Valkenstijn. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt geen essentieel foerageergebied aangetast.

Zevensterstraat 19: Het gehele terrein en de directe omgeving worden gebruikt om te foerageren door alge aantallen. Het gaat hier om verschillend soorten waaronder: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt geen essentieel foerageergebied aangetast.

#### Vliegroutes

Overvliegende dieren zijn in lage aantallen waargenomen. Echter, lijnvormige elementen ontbreken en in de directe omgeving zijn alternatieve vliegroutes voorhanden.

Er wordt daarom binnen of rond de onderzoekslocatie geen essentiële vliegroutes verwacht.

## 4.2 HUISMUS

Tijdens het veldonderzoek zijn tijdens beide bezoeken geen nestplaatsen van huismussen waargenomen binnen de onderzoekslocatie aan de Vredeveldseweg 74. Wel zijn er tijdens de eerste bezoeken twee broedparen buiten de onderzoekslocatie waargenomen. Deze bevonden zich in de flat ten zuidwesten van de onderzoekslocatie. Tijdens de tweede bezoeken zijn enkel waarnemingen van huismussen gedaan in de bosschages langs de Bremstraat, buiten het onderzoeksgebied.

Het onderzoeksgebied maakt geen deel uit van het foerageergebied van huismussen. Tijdens de werkzaamheden zullen geen essentiële foerageergebieden van huismussen worden aangetast.

## 4.3 GIERZWALUW

Tijdens het veldonderzoek zijn tijdens alle drie de bezoeken geen gierzwaluwen waargenomen binnen de onderzoekslocatie aan de Vredeveldseweg 74. Hieruit wordt geconcludeerd dat er geen nestplaatsen van gierzwaluw in het onderzoeksgebied aanwezig zijn.

Tijdens de tweede en de derde bezoeken zijn er wel overvliegende gierzwaluwen waargenomen, buiten de onderzoekslocatie. Deze vertoonden echter geen binding met de gymzaal.

## 4.4 OVERIGE WAARNEMINGEN

Tijdens het veldbezoek van 10 april 2018 is op de locatie Vredeveldseweg 74 een merel waargenomen binnen de onderzoekslocatie. Deze merel had nadrukkelijk interesse in de richel onder dakgoot aan de noordoostzijde van het pand. Hieruit kan worden geconcludeerd dat het dak een mogelijke nestplaats kan zijn voor de merel.

## 5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

---

### 5.1 CONCLUSIES PER SOORTGROEP

#### 5.1.1 Functie van het plangebied voor vleermuizen

Uit de veldbezoeken voor het vleermuisonderzoek komt naar voren dat de onderzochte gebouwen binnen de verschillende onderzoekslocaties niet worden gebruikt als verblijfplaatsen. Er zijn geen in- en uitvliegende vleermuizen waargenomen. Wel zijn op alle onderzoekslocaties foeragerende of doortrekkende vleermuizen waargenomen. Gezien de lage aantallen gaat het hier niet op essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes. Bovendien zijn er in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig.

Bij de voorgenomen werkzaamheden (sloop van de gebouwen binnen de aangegeven onderzoekslocaties) worden geen verblijfplaatsen aangetast. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen is daarom niet nodig.

#### 5.1.2 Functie van plangebied voor huismussen

Uit het huismussenonderzoek is gebleken dat er geen nestplaatsen van huismussen aanwezig zijn aan de Vredeveldseweg 74. Tevens vormt de locatie geen essentieel foerageergebied. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming ten aanzien van huismussen is daarom niet nodig.

#### 5.1.3 Functie van het plangebied voor gierzwaluwen

Tijdens de bezoeken aan de Vredeveldseweg 74 zijn geen gierzwaluwen waargenomen binnen de onderzoekslocatie. Hieruit wordt geconcludeerd dat er geen nesten in de panden aanwezig zijn. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming ten aanzien van gierzwaluwen is daarom niet nodig.

#### 5.1.4 Overige waarnemingen

Er is tijdens het veldbezoek van 10 april een merel aangetroffen aan de Vredeveldseweg 74. Deze merel had dusdanig interesse in richel onder dakgoot. Hieruit kan worden geconcludeerd dat het dak een mogelijke nestplaats kan zijn voor de merel. Alle in gebruik zijnde nesten zijn beschermd. Dit houdt in dat deze nesten niet mogen worden aangetast op het moment dat ze in gebruik zijn als broedgelegenheid / zolang de jongen niet zijn uitgevlogen.

### 5.2 VERVOLG

#### 5.2.1 Ontheffing

Er zijn geen nestplaatsen, verblijfplaatsen of essentiële foerageergebieden of vliegroutes van beschermde soorten aangetroffen. Daarom is in dit geval geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

#### 5.2.2 Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet.

### 5.3 VERANTWOORDING

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies, indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Als er vragen zijn naar aanleiding van het onderzoek dan kunt u contact opnemen met ons bureau.

Eco Reest BV  
S. Nap BSc.

## LITERATUUR

---

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, juli 2017.

Lindeboom, R. Gierzwaluwen in de stad Groningen. *De Grauwe Gors*. Jaargang 43 (2016): 26-34.

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017)  
Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming,  
versie juli 2017.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Soortenstandaard Gierzwaluw, versie 2.0., december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Soortenstandaard Huismus, versie 2.0., december 2014.

Wortelboer, R. 2015. Gierzwaluwen nader bekeken: tien jaar waarnemingen met camera's bij nesten. *Limosa* 88 (2015): 57-73.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017

[www.avifaunagroningen.nl](http://www.avifaunagroningen.nl)  
[www.BIJ12.nl](http://www.BIJ12.nl)  
[www.ndff.nl](http://www.ndff.nl)  
[www.natuurloket.nl](http://www.natuurloket.nl)  
[www.soortenbank.nl](http://www.soortenbank.nl)  
[www.sovon.nl](http://www.sovon.nl)  
[www.synbiosis.alterra.nl/](http://www.synbiosis.alterra.nl/)  
[www.ravon.nl](http://www.ravon.nl)  
[www.vleermuis.net](http://www.vleermuis.net)  
[www.vlinderstichting.nl](http://www.vlinderstichting.nl)  
[www.zoogdiervereniging.nl](http://www.zoogdiervereniging.nl)

# BIJLAGE 1

## NATUURWETGEVING

In Nederland is de bescherming van soorten sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet Natuurbescherming.

De Wet natuurbescherming gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van dit verbod kan onder voorwaarden worden afgeweken met een ontheffing of een vrijstelling.

Binnen de Wet natuurbescherming wordt bij ruimtelijke ingrepen onderscheid gemaakt tussen Europees beschermde soorten (artikel 3.5 soorten) en nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 soorten). De lijst Europees beschermde soorten bestaat uit soorten die genoemd zijn in:

- Habitat Richtlijn bijlage IV onderdeel a
- Bijlage 2 verdrag van Bern
- Bijlage 1 verdrag van Bonn

## Vogels

Ten aanzien van vogels is in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het volgende opgenomen:

- Het is verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te rapen en deze onder zich te hebben.
- Het is verboden vogels als bedoeld als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te storen.

Verstoren mag wel indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Bovenstaande houdt in dat de nesten van alle inheemse soorten tijdens het broedseizoen zijn beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels is een ontheffing nodig. Net als onder de Flora- en faunawet, zijn nestplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespindief en zwarte wouw.

## Overige Europees beschermde soorten

Voor overige Europees beschermde soorten (uit bijlage IV, onderdeel a van de Habitatrictlijn) is Artikel 3.5 van toepassing. Volgens dit artikel is het verboden Europees beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- opzettelijk te verstoren;
- eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

### **Overige nationaal beschermde soorten**

In de Wet natuurbescherming is een lijst met Nationaal Beschermde soorten opgenomen. Hierop is artikel 3.10 van deze wet van toepassing. Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming houdt in dat het verboden is nationaal beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Provincies beslissen zelf voor welke soorten van deze lijst een vrijstelling geldt.

De provincie waar de ingreep plaatsvindt is in de meeste gevallen het bevoegd gezag.



MILIEU ADVIESBUREAU

Eco Reest

Advies vanuit een groen hart

